

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра хорового та оперно-симфонічного диригування

”ПОГОДЖУЮ”

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

_____ Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

”ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

_____ М. КУШНІР

25 червня 2021 року

”ПОГОДЖУЮ”

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

_____ Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„ Робота в оперній студії ”

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Симфонічне диригування
Статус	Вибіркова компонента освітньої програми циклу дисциплін для отримання додаткової кваліфікації «Оперно-симфонічний диригент» (ВК 3.3.5)
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	заліки (7,8)
Термін викладання	7,8 семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	денна

Робоча програма навчальної дисципліни „ **Робота в оперній студії** ” з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

Розробники:

МИКИТКА Тарас Остапович – народний артист України, професор кафедри
хорового та оперно-симфонічного диригування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри **Хорового та оперно-симфонічного диригування**

“_21_” _____ червня _____ 2021 р., протокол № _12

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і всебічно розвинутих оперних диригентів.

Основним завданням дисципліни є підготовка висококваліфікованих диригентів музичних театрів, що володіють комплексом відповідних знань і навичок необхідних для успішної роботи в театрах опери та балету.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Робота в оперній студії» студент повинен знати:

- особливості та специфіку оперного мистецтва;
- основні закономірності штрихових та артикуляційних засобів звукоутворення і принцип підходу до вивчення оперних партій;
- особливості використання засобів музичної виразності на різних етапах розвитку світової і національної музичної культури, які дають можливість зрозуміти творчий задум композитора і з допомогою вокально-сценічних засобів розкрити образний зміст і твору в цілому;
- сучасні досягнення в галузі вокального виконавства, педагогіки та музичної творчості;
- виконавський репертуар та спеціальну літературу;
- основи загальнотеоретичних дисциплін, що дозволяють вирішувати творчі інтерпретаційні проблеми виконання.

В результаті навчання випускник повинен вміти:

- розуміти зміст, форму та стиль музичного твору, відтворювати його художню концепцію, виконати його у відповідності до авторського задуму;
- володіти засобами виконавської виразності та сценічною майстерністю;
- орієнтуватися в різноманітних музичних стилях і жанрах;
- вивчати кращі традиції виконавських шкіл;

В результаті навчання випускник повинен мати навички:

- самостійної роботи;
- читання з листа;
- оволодіння різноманітними засобами диригентської техніки.

У зв'язку з цими завданнями викладання дисципліни оперний клас повинно мати педагогічну і виконавську спрямованість.

Основними завданнями під час практичної роботи студента над будь-яким оперним уривком є:

- виховання ансамблевої майстерності, відпрацювання вмінь виконання кожної партії в контексті загального виконавського плану із врахуванням

динаміки звучання кожної вокальної партії в загальній звучності цілого ансамблю;

- розвиток єдиного ансамблевого інтонування;
- досягнення природності та свободи звучання, легкості і рухливості голосу, якості дикції, володіння різною динамікою і філіруванням звуку у співі.
- удосконалення ансамблевої штрихової майстерності в залежності до стилістичних особливостей виконуваного музичного матеріалу.

Приступаючи до вивчення того чи іншого уривку, молоді виконавці повинні мати уяву про стиль композитора, а також особливості гармонічного розвитку та голосоведіння загального художнього розвитку виконуваної музичної тканини, постійно розвивати вміння слухати під час виконання себе і своїх партнерів.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність володіти іноземною мовою.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для ак-

	тивного відпочинку та ведення здорового способу життя.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчо-виконавській діяльності.
СК 3	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 5	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 8	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 13	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 15	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
СК 16	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 17	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
РН 2	Володіти методами та навичками ансамблевої гри / хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.
РН 3	Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
РН 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 9	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.

PH 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
PH 12	Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.
PH 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
PH 14	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами																						
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс	II курс	III курс	IV курс																				
						Всього	у тому числі:			Семестри																							
	лекційні	індивідуальні	практичні		1		2	3	4	5	6	7	8	Кількість тижнів в семестрі																			
	15	15	15		15	15	15	15	15	15	15	15	15																				
													15	15	15	15	15	15	15	15													
Робота в оперній студії	7,8			3	90	30			30	60																						1	1

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
IV		3	90	30			30	60
	7	1,5	45	15			15	30
	8	1,5	45	15			15	30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7 семестр

Репетиційна робота		
Тема 1	Робота над оперними виставами	15
	Всього годин	15
<i>8 семестр</i>		
Репетиційна робота		
Тема 1	Робота над оперними виставами	15
	Всього годин	15
	Всього за лекційний курс	30

Самостійна робота

7 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до проведення репетицій і диригування оперними виставами	25
	Поточний контроль	1
	Підсумковий контроль (екзамени)	4
	Всього годин	30
<i>8 семестр</i>		
№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до проведення репетицій і диригування оперними виставами	25
	Поточний контроль	1
	Підсумковий контроль (екзамени)	4
	Всього годин	30
	Всього за самостійну роботу	60

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Під “суб'єктивним”, в даному випадку, розуміється обдарованість виконавця. Під “об'єктивним” – його ставлення до професії, що виявляється у виконанні даної програми.

Виконання оцінюється за шкалою:

Відмінно А.

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля, стабільність виконання.

Високий ступінь технічної майстерності.

Досконале виконання програми: зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту.

Висока працездатність.

Добре В.

Добрий ступінь обдарованості: музикальність, артистизм, виконавська воля, стабільність виконання.

Добрий ступінь володіння технічними ресурсами.

Добре виконання програми: зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту.

Добра працездатність.

Добре С

Середній ступінь обдарованості. Добрий рівень будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, часткова стабільність виконання.

Середній рівень володіння технічними ресурсами, голосом та сценічною майстерністю..

Добре виконання програми: середній рівень зрілості інтерпретації, розуміння стилю та жанру, задовільне професійне виявлення особливостей авторського тексту.

Середня працездатність.

Задовільно D

Задовільний ступінь обдарованості. Задовільний рівень будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, задовільна стабільність виконання.

Задовільне володіння технічними ресурсами.

Задовільне виконання програми: задовільний рівень зрілості інтерпретації, розуміння стилю та жанру, задовільне професійне виявлення особливостей авторського тексту.

Задовільна працездатність.

Задовільно Е

Задовільний ступінь обдарованості. Задовільний рівень будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, задовільна стабільність виконання.

Мінімально задовільне володіння технічними ресурсами.

Задовільне виконання програми: задовільний рівень зрілості інтерпретації, розуміння стилю та жанру, задовільне професійне виявлення особливостей авторського тексту.

Низька працездатність.

Незадовільно FХ

Низький ступінь обдарованості. Відсутність деяких з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, недостатня стабільність виконання.

Недостатнє володіння технічними ресурсами, голосом та сценічною майстерністю.

Незадовільне виконання програми: недостатній рівень, зрілості інтерпретації, розуміння стилю та жанру, непрофесійне виявлення особливостей авторського тексту.

Низька працездатність.

Незадовільно F

Низький ступінь обдарованості. Відсутність основних з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, недостатня стабільність виконання.

Недостатнє володіння технічними ресурсами, голосом та сценічною майстерністю.

Незадовільне виконання програми: недостатній рівень, зрілості інтерпретації, розуміння стилю та жанру, непрофесійне виявлення особливостей авторського тексту.

Надзвичайно низька працездатність.

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.

3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Рекомендована література.

- Барсова І. Книга про оркестр. К.: Музич. Україна, 1988. 157 с.
- Бенч О., Шокало О. Український хорівий спів. Київ: Український світ, 2002. 440 с.
- Бурбан М. Українські хори і диригенти. Дрогобич: Посвіт, 2006. 640 с.
- Гайденко А. Інструментознавство та основи теорії інструментування: Підручник. Х.: Майдан, 2010. 156 с.
- Геринович О. Криниця життя. Спогади, творчість, педагогіка. Івано-Франківськ: Гостинець, 2006. 140 с.
- Доронюк В. Курс техніки диригування. Івано-Франківськ: Івано-Франківська обласна друкарня, 2004. 292 с.
- Єржемський О. Психологія диригента. К.: Муз. Україна, 1991. 103 с.
- Історія диригування (оркестрове виконавство): методичні матеріали з курсу / уклад. Ю.І.Лошков. Х.: ХДАК, 2002. 34 с
- Дражниця Л. Аналітична робота диригента над музичним твором. Л. 2003
- Доронюк В. Методика викладання диригування. Івано-Франківськ 2005
- Канерштейн М. Про методику навчання диригентів // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна, 1980
- Колеса М. Основи техніки диригування. – К.: Держвид., 1960
- Колеса М. Навчання студента-диригента в класі по спеціальності // Українська музика. – К.: Музична Україна,
- Кофман Р. -Виховання диригента: Психологічні особливості. – К.: Музична Україна., 1972

Основи диригування : робоча навч. прогр. [для студ. напряму 6.020204 „Музичне мистецтво” освітньо-кваліф. рівня „бакалавр”] / уклад. П. Й. Шиманський, Н. П. Кучерук. Луцьк : Вежа, 2007. 17 с.

Пасічняк Л. Робота диригента над музичним твором: Методичні рекомендації до дисципліни “Оркестрове диригування” для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки “Музичне мистецтво”. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2012. 72 с.

Пігров К. Керування хором. Київ: Мистецтво, 1956. 178 с.

Прокулевич. О. Основи хорового диригування : навчальний посібник. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. 140 с.

Смирнова Т. Хорознавство. Харків: СДПУ, 2000. 180 с.

Теряєва Л. Застосування музичних інформаційних технологій при вивченні навчальної дисципліни «Хорове диригування» Освітологічний дискурс, 2019. 285 с.

Хащеватська С. Інструментознавство: підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 256 с.

Карпенко Є. Диригентсько–хорова підготовка вчителя музики. Суми: ВВП „Мрія – 1” ЛТД, 2001. 109 с.

Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск III (у шести частинах). Частина друга: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. 290 с.

Юзюк І. Оперний репертуар.//Методична розробка до курсу „Оперний і балетний репертуар” для студентів оперно-симфонічних відділів диригентських факультетів консерваторій. – Львів, 1992.

Інтернет джерела

1.Нотна бібліотека [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nlib.org.ua/parts/hor.html> <http://www.info-library.com.ua/libs/stattya/333-estradni-shkoli-ukrayini.html>

2.Хоровий портал [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://hor.by>

3.YouTube [Електронний ресурс]

https://www.youtube.com/results?search_query=%D0%BE%D1%80%D0%BA%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%80

4.YouTube[Електронний ресурс]

https://www.youtube.com/results?search_query=%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B0

10.Орієнтовний програмний репертуар дисципліни «Робота в оперній студії»

С.Гулак-Артемівський. "Запорожець за Дунаєм"
М.Лисенко "Наталка Полтавка"
М.Лисенко. "Ноктюрн"
А.Вахнянин. "Купало"
Д.Січинський. "Роксоляна"
Дж.Верді. "Травіата"
Д.Россіні. "Севільський цирульник"
Ж.Бізе. "Шукачі перлів"
В.А.Моцарт «Дон Жуан»
В.А.Моцарт «Весілля Фігаро»
Дж.Б.Перголезі «Служниця пані»